

Από τη μνημονιακή «Αριστερά» στη ρεβανσιστική Δεξιά. Και ύστερα, τι;

Το κεντρικό πολιτικό άρθρο της εφημερίδας «Κόκκινο Νήμα» Νο11 που κυκλοφορεί.

Του Πάνου Κοσμά

Επείγουσα ανάγκη ο εντοπισμός των αιτίων της δεινής ήττας της Αριστεράς και η διόρθωσή τους και η ανασυγκρότηση του κινήματος αντίστασης

«Το ότι πολύ μεγάλος αριθμός μισθωτών και συνταξιούχων δεν πληρώνει ούτε ένα ευρώ φόρο εισοδήματος, έχει σαν αποτέλεσμα οι φορολογούμενοι με μεσαία εισοδήματα να εξοντώνονται φορολογικά με πολύ υψηλούς ονομαστικούς φορολογικούς συντελεστές. Αυτό με τη σειρά του δημιουργεί στρεβλώσεις, όπως κίνητρο για φοροδιαφυγή και αντικίνητρα για περισσότερη εργασία η οποία ευνοεί την ανάπτυξη».

Αυτά έγραφε άρθρο στη νεοφιλελεύθερη «Ακρόπολη» της ιντερνετικής πληροφόρησης, το capital.gr, το οποίο γράφτηκε για να υπερασπιστεί την... αδίκως καταργηθείσα ρύθμιση για τη μείωση του αφορολόγητου. Δεν υπάρχει πιο απλή και εύγλωττη περιγραφή του ταξικού πυρήνα του προγράμματος της ΝΔ: στήριξη της μεγάλης και της ευκατάστατης μεσαίας τάξης με ταυτόχρονη σύνθλιψη των φτωχών εργαζόμενων, των άνεργων, των συνταξιούχων. Και με λίγα λόγια, να επανέλθει στην εξουσία το ταξικό μπλοκ του «Ναι» στο δημοψήφισμα του 2015, με ένα ρεβανσιστικό πρόγραμμα κατά των δικαιωμάτων (όσων έχουν

απομείνει) των εργαζόμενων τάξεων και των φτωχών. Αυτό είναι το νόημα της «ανάπτυξης» που επαγγέλλεται ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

ΝΔ: εντολοδόχος του ρεβανσισμού της άρχουσας τάξης

Σε ένα τέτοιο πρόγραμμα βλέπουν τη «σωτηρία» τους οι εφοπλιστές και οι βιομήχανοι που προσβλέπουν σε μια α λα Τραμπ γενναία μείωση της φορολογίας των κερδών, σε κάθε λογής «γενναίες» επιδοτήσεις και μπόνους, σε περαιτέρω συρρίκνωση και ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου και του δημόσιου τομέα στον ιδιωτικό, σε ένα α λα ΔΝΤ πλήρες ξεθεμελίωμα των εργασιακών δικαιωμάτων. Κοντά σε αυτούς, ο ευκατάστατος μικροαστός, μανιασμένος από τις απειλές που συσσωρεύονται στον ουρανό της ευημερίας του και έτοιμος να «απελευθερωθεί» από τους φόρους που συντηρούν τους «άχρηστους δημόσιους υπαλλήλους», τους «εκ συστήματος τρόφιμους του ταμείου ανεργίας» και της ελεύθερης πρόσβασης στα νοσοκομεία, το «αντιαναπτυξιακό» περιττό βάρος της κοινωνίας – τους συνταξιούχους.

Για όλους αυτούς ο Μητσοτάκης είναι ο άνθρωπός τους, ο «οδοστρωτήρας» που έρχεται να σαρώσει όλα τα εμπόδια που φράζουν το δρόμο μιας τέτοιας «ανάπτυξης», αυτός που θα δώσει τη χαριστική βολή στην τρισκατάρατη Μεταπολίτευση, που -κακή τη τύχη- συσώρεψε τόσα «αντιαναπτυξιακά βάρη» στις πλάτες των πρωταγωνιστών της «ανάπτυξης», δηλαδή του μεσαίου και μεγάλου κεφαλαίου, με τη μορφή δικαιωμάτων και κατακτήσεων των εργαζόμενων τάξεων.

Οι ιδεολογικοί μπράβοι του συστήματος σκούζουν στα τηλεπαράθυρα και χύνουν τόνους μελάνι για να διεκτραγωδήσουν τα κακά της Μεταπολίτευσης, χυδαιολογούν κατά των δικαιωμάτων των «περιττών» -και... αντιαναπτυξιακών βεβαίως βεβαίως- «περιττών πληθυσμών» που συσσωρεύει σε καλπάζοντα ποσοστά η ακραία λιτότητα και κάθε λογής αδύναμους, τραμπουκίζουν την Αριστερά και τις ιδέες της.

Είναι οι πολλά και αλληλοσυμπληρούμενες διαστάσεις ενός

ιστορικού ρεβανσισμού που διατρέχει σαν ισχυρό ρίγος τη ραχοκοκαλιά της άρχουσας τάξης και του συνασπισμού εξουσίας που συγκροτεί με τα ευκατάστατα μεσαία στρώματα.

Αυτός ο ρεβανσισμός έχει καθολικό ταξικό χαρακτήρα: προγραμματικό, πολιτικό, ιδεολογικό. Απορρέει από τη γενικευμένη ανασφάλεια του κεφαλαίου, που μεταξύ δύο κρίσεων θέλει πιο στιβαρές εγγυήσεις για το παρόν και το μέλλον της κερδοφορίας του και σαρωτικές «μεταρρυθμίσεις» με το «μαχαίρι στο κόκαλο». Ο ελληνικός καπιταλισμός παραμένει κατ' ουσίαν χρεοκοπημένος, απλώς το δυσθεώρητο κρατικό χρέος (που υπερίπταται στο 180% του ΑΕΠ) είναι κατά διεθνή συνθήκη «βιώσιμο», δηλαδή εξυπηρετήσιμο, υπό το δαμόκλειο όρο των υπερπλεονασμάτων 3,5% μέχρι το 2022 και 2,2% από κει και πέρα μέχρι το 2060! Χρειάζεται λοιπόν ωμές διαχειρίσεις. Δεν πιστεύει στην επάνοδο της «κανονικότητας», αλλά προετοιμάζεται για μια περίοδο «πολεμικού καπιταλισμού». Με τη σειρά του, αυτός δεν έχει μόνο προγραμματικά χαρακτηριστικά, αλλά θα συνοδεύεται και από προληπτική καταστολή σε όλη την κλίμακα: πολιτική και ιδεολογική παλινδρόμηση στο κράτος καταστολής του «νόμου και της τάξης», ιδεολογικός τραμπουκισμός της Αριστεράς και των ιδεών της, κρατική και θεσμική σκλήρυνση, επιστροφή στις ανάξιες «αξίες» του «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια».

Ακροδεξιά: εν αναμονή πιο «λειτουργικού» πολιτικού ρόλου

Και η άκρα δεξιά; Η Χ.Α.; Τι εκπροσωπούν; Τις εν αναμονή ακόμη πιο ωμές διαχειρίσεις – αν και όταν αυτές απαιτηθούν. Ο νεοφιλελεύθερος κοινωνικός δαρβινισμός της ΝΔ εφάπτεται, αν δεν αλληλοεισχωρεί, με τη ναζιστική θεωρία του «Καιάδα»: η εξουσία υπηρετεί το κεφάλαιο, ο ανταγωνισμός γενικεύεται, κι όσοι αντέχουν είναι οι «άριστοι» που αξίζει να επιβιώσουν – οι υπόλοιποι, στον Καιάδα. Ενδιάμεσα, η μη ναζιστική άκρα δεξιά επικοινωνεί και με τους δύο. Όμως, δεν πρόκειται μόνο για το

ιδεολογικό φάσμα από τη δεξιά ως το ναζισμό, αλλά για διαβαθμίσεις «μοντέλων» πολιτικής διαχείρισης. Η Λατινική Αμερική μας έδειξε με εύγλωττο τρόπο την πολιτική μηχανική που τα διέπει και τη σημασία τους. Στη Βραζιλία, τον κεντροαριστερό Λούλα διαδέχθηκε μια «συνταγματική» δεξιά τύπου Μητσοτάκη. Ωστόσο, η θητεία της ήταν βραχυχρόνια και μεταβατική: ο βραζιλιάνικος καπιταλισμός έχει άμεση ανάγκη μιας εντελώς ωμής πολιτικής διαχείρισης, την οποία η βραζιλιάνικη δεξιά ήταν αδύναμη και να την εμπνεύσει και να την επιβάλει. Ήρθε λοιπόν η ώρας του ημι-φασίστα Μπολσονάρου, ο οποίος έλαβε τεράστια και εξόφθαλμη ώθηση από το βραζιλιάνικο κεφάλαιο, το στρατό και την Εκκλησία προς την εξουσία. Στην Αργεντινή το πολιτικό εκκρεμές βρίσκεται ακόμη στο «σημείο» της ρεβανσιστικής δεξιάς. Στη Βενεζουέλα οι ανάγκες της άρχουσας τάξης και του ιμπεριαλισμού οδηγούν στην οργάνωση ανοιχτού πραξικοπήματος ενάντια στον Μαδούρο.

Παρόλο που μια τέτοια τάση εναλλαγής μοντέλων διαχείρισης μεταξύ «ήπιου» και επιθετικού «πολεμικού καπιταλισμού» έχει τα ρίσκα της για το σύστημα, είναι ενδεικτικό της «αναγκαιότητάς» τους ότι η βασική τους τυπολογία επαναλαμβάνεται σχεδόν παντού. Δεν πρέπει να έχουμε καμία αυταπάτη ότι και στην Ελλάδα έχει ενεργοποιηθεί μια τέτοια πολιτική μηχανική. Με τις ρυθμούς και σε ποιο βάθος θα παραγάγει τα αποτελέσματά της, συζητείται. Αυτό που είναι εκτός ιστορικού τόπου και χρόνου είναι η προσδοκία ή η αυταπάτη ότι εισήλθαμε σε μια περίοδο πολιτικής «κανονικότητας» με όρους δικομματικής εναλλαγής μεταξύ ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ. Καμία κανονικότητα δεν πρόκειται να υπάρξει, και καμία «δικομματική εναλλαγή» με τέτοιους όρους.

Ο ΣΥΡΙΖΑ: αποχωρεί αφού «τελείωσε τη δουλειά»...

Ο ΣΥΡΙΖΑ υπήρξε κόμμα του αριστερού ρεφορμισμού μέχρι και την ανάληψη της κυβερνητικής εξουσίας τον Ιανουάριο του 2015,

συστηματικά και ραγδαία εκφυλιζόμενο και δεξιά μετατοπιζόμενο από το 2012 και ύστερα. Το πρώτο εξάμηνο του 2015 ήταν το εξάμηνο της «βίαιης προσαρμογής» – που εξυμνούνταν από τη δεξιά του όλα τα προηγούμενα χρόνια, αλλά έγινε εφικτή μόνο ύστερα από την αναρρίχσή του στην κυβερνητική εξουσία, με το «σουγιά στο κόκαλο και το λουρί στο σβέρκο». Ύστερα από την «κωλοτούμπα» του Ιουλίου του 2015, άρχισε η ραγδαία μνημονιακή και κεντροαριστερή εξαλλαγή του.

Ωστόσο, ο ΣΥΡΙΖΑ παραμένει ένα εκφυλισμένο ρεφορμιστικό κόμμα. Δεν έγινε ούτε πρόκειται να καταφέρει να γίνει κλασικό κόμμα του κεφαλαίου. Δεν είναι ΠΑΣΟΚ ούτε ΝΔ. Άσκησε σκληρές μνημονιακές πολιτικές, αλλά τα κόμματα δεν είναι μόνο οι πολιτικές τους όταν είναι στην κυβέρνηση. Τα κόμματα είναι οι πολιτικές τους, είναι όμως επίσης ο τρόπος που οργανώνουν την αναπαραγωγή τους μέσα από σχέσεις πολιτικής εκπροσώπησης με κοινωνικά στρώματα. Το «μεταμνημονιακό» πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει μνημονιακό με την έννοια ότι αποδέχεται τους βασικούς πυλώνες του μνημονιακού καθεστώτος εκμετάλλευσης και στηρίζει όλη την «κοινωνική» του πολιτική στα υπερ-πλεονάσματα χωρίς να διανοείται ούτε να ψελίσει κάτι για την αμφισβήτησή τους. Παραμένει επίσης ένα πρόγραμμα αυταπατών περί ταξικής συνεργασίας: το περιβόητο win-win, στο πλαίσιο του οποίου υποτίθεται πως θα ωφεληθούν τόσο το κεφάλαιο όσο και η εργασία, αρκεί να υπάρχει μια αριστερή κυβέρνηση που θα μοιράσει δίκαια τα οφέλη. Είναι πρόγραμμα μνημονιακών δεσμεύσεων, μικροαστικών αριστερών αυταπατών και κεντροαριστερού κυβερνητικού οίστρου.

Πάνω απ' όλα, είναι ένα πρόγραμμα μη ρεαλιστικό και ανέφικτο. Η κατάσταση του ελληνικού καπιταλισμού, και η διεθνής συγκυρία, δεν επιτρέπουν κανένα win-win, δεν επιτρέπουν συγκεκριμένο ταξικών συμφερόντων, δεν επιτρέπουν καν επιστροφή σε κάποια «μεταμνημονιακή κανονικότητα» που τάχα θα επιτρέψει την σταδιακή -έστω και πολύ σταδιακή και πολύ ξεθυμασμένη- «επούλωση των πληγών».

Το «νέο πρόγραμμα» του ΣΥΡΙΖΑ είναι απολύτως ενδεικτικό του

αδιεξόδου των αυταπατών περί «επούλωσης των πληγών» και ταξικής εξισορρόπησης των ωφελειών της «ανάπτυξης». Τα στελέχη του παραδέχονται τώρα ότι η πολιτική φορολογικής επιβάρυνσης των μεσαίων στρωμάτων για να κρατηθούν στη ζωή με επιδοματική πολιτική τα πιο φτωχοποιημένα τμήματα της κοινωνίας ήταν μεν «υποχρεωτική» μέχρι και την «καθαρή έξοδο από τα μνημόνια», αλλά πλέον δεν είναι υποχρεωτική. Τώρα μπορούν να στηριχτούν και τα μεσαία στρώματα. Αλλά και το μεγάλο κεφάλαιο επίσης – με λελογισμένη μείωση των φορολογικών συντελεστών των κερδών. Και όλα αυτά θα γίνουν με «σεβασμό» στις δεσμεύσεις για τα υπερπλεονάσματα!

Ο Μητσοτάκης είναι σε αυτό το ζήτημα (πιο) ρεαλιστής: δεν «αντέχει η οικονομία», δηλαδή η άρχουσα τάξη, να μειώσουμε τη φορολογία για όλους, να ελαφρύνουμε όλους, χωρίς να τιναχτεί στον αέρα το πλαίσιο της «δημοσιονομικής πειθαρχίας». Ο Στουρνάρας και η Κομισιόν το διαλαλούν: ο στόχος του 3,5% το 2019 κινδυνεύει...

Η ελληνική άρχουσα τάξη δεν αρκείται και δεν χρειάζεται το Συριζικό μίγμα μνημονιακών δεσμεύσεων, μικροαστικών αριστερών αυταπατών και κεντροαριστερού κυβερνητικού οίστρου με αιχμή την επάνοδο στην «κανονικότητα» και την «επούλωση των πληγών». Χρειάζεται «ταξικό μπούλινγκ» κατά των δυνάμεων της εργασίας και ιδεολογικο-πολιτικό τραμπουκισμό κατά της Αριστεράς και όσων «αποκλίνουν».

Ωστόσο, το σύστημα δεν θα αφήσει ανεκμετάλλευτο τον κυβερνητικό κεντροαριστερό οίστρο του ΣΥΡΙΖΑ. Θα ασκήσει ασφυκτικές πιέσεις για περαιτέρω κεντροαριστερή προσαρμογή, και ύστερα από τις εκλογές του Ιουλίου – κι η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ θα παραμείνει «σοβαρή» για να ζεσταίνει τις ελπίδες για επάνοδο στην κυβερνητική εξουσία.

Ωστόσο, η βασική γραμμή των εξελίξεων θα είναι άλλη: μια πολιτική ταξικού ρεβανσισμού από τον Μητσοτάκη, με τον ΣΥΡΙΖΑ να «γλυκαίνεται» τόσο όσο να διατηρεί τις αυταπάτες του για κυβερνητική επάνοδο. Αν ο Μητσοτάκης αποτύχει, τότε δεν θα

ξανάρθει η ώρα του ΣΥΡΙΖΑ αλλά η ώρα για ακόμη πιο ωμές διαχειρίσεις...

Ο ΣΥΡΙΖΑ, αφού «τελείωσε τη δουλειά», αποχωρεί δεχόμενος τα εύσημα: Ευχαριστούμε για τις υπηρεσίες σας, αλλά δεν σας χρειαζόμαστε άλλο.

Και τώρα;

Ο πολιτικός κύκλος που άνοιξε το 2015 κλείνει κι ένα νέο ανοίγει. Ωστόσο, αυτό συμβαίνει σε συνθήκες γενικευμένης πολιτικής και ιδεολογικής ήττας της Αριστεράς. Δεν φιλοδοξούμε εδώ να ανοίξουμε τη συζήτηση για τα αίτια αυτής της ήττας. Είναι όμως απαραίτητος όρος για την ανασυγκρότηση μιας ταξικά μαχόμενης Αριστεράς να διεξαχθεί ουσιαστικά και με διάθεση αυτοκριτικής αυτή η συζήτηση από την επομένη κιόλας των εκλογών του Ιουνίου – όταν όλα τα «μετρήματα» θα είναι και πιο ακριβή. Ωστόσο, ύστερα από τις ευρωεκλογές η αντίδραση και στάση των περισσότερων δυνάμεων της Αριστεράς στο ζήτημα της αναζήτησης των αιτίων της ήττας είναι απογοητευτική. Δυστυχώς οι προβλέψεις μας είναι ότι αυτή η ήττα θα επαναληφθεί στις εθνικές εκλογές – και μάλιστα σε διευρυμένη κλίμακα... Ας ελπίσουμε αυτό να φέρει περισσότερη σύνεση και διάθεση αυτοκριτικής...

Ανεξάρτητα από τις εξελίξεις σε αυτό το ζήτημα, χρειαζόμαστε ένα σχέδιο ανασυγκρότησης του κινήματος αντίστασης. Το ξετύλιγμα του ρεβανσιστικού ταξικού προγράμματος της ΝΔ κάνει την εκπόνηση ενός τέτοιου σχεδίου επείγουσα και «υπαρξιακής» σημασίας.

Πρέπει όμως να ξεκαθαριστεί ένα θεμελιώδες ζήτημα: το ζήτημα του ενιαίου μετώπου. Το σχέδιο να «ενωθεί» (ό,τι και αν σήμαινε αυτό) σε πρώτο χρόνο η Αριστερά, για να καταφέρει σε δεύτερο χρόνο να ενώσει τις εργαζόμενες τάξεις και τον κόσμο της Αριστεράς και των κινημάτων στον αγώνα ενάντια στο

σύστημα, αποδείχτηκε ότι αντιστρέφει τους όρους του προβλήματος. Όταν οργανώσεις της Αριστεράς «ενώνονται» σε μάξιμουμ πλαίσια και σε οργανωτικές μορφές «προωθημένου» πολιτικού μετώπου ή και υβριδικού κόμματος, κι ύστερα δεν μπορούν να κατέβουν μαζί σε μια διαδήλωση ή στις δημοτικές εκλογές, είναι φανερό ότι αυτή η μεθοδολογία της «ενότητας» χρεοκόπησε. Χρεοκόπησε επίσης η άλλη μεθοδολογία: κινηματισμός + κατέβασμα στις εκλογές, που θα φέρει το κρίσιμο και ζωογόνο πρώτο εκλογικό ξεπέταγμα.

Αντί γ' αυτά, πρώτα πρέπει η Αριστερή να αποδείξει ότι μπορεί να ενωθεί και να ενώσει στις μάχες ενάντια στο σύστημα και ύστερα να δει, σε πραγματικές βάσεις και εμπειρίες μάχης, αν και πώς μπορεί να «ενωθεί» η ίδια – ή ποιοι μπορούν να ενωθούν με ποιους, και πώς. Μόνο στη βάση μιας τέτοιας αλλαγής μεθοδολογίας μπορεί να ξεκαθαρίσει το έδαφος για ανώτερης μορφής ενότητες. Μόνο με αυτή την προϋπόθεση μπορεί να επανατοποθετηθεί σε σωστές βάσεις η σχέση κόμματος – μετώπου. Κι ύστερα, να αναζωογονηθεί και η αναγκαία στρατηγική συζήτηση για τις στρατηγικές σταθερές της Αριστεράς – που έχουν ξεχαστεί μέσα στις αυταπάτες που γέννησε αυτό το μίγμα κινηματισμού – εκλογικισμού της ανοδικής περιόδου της προηγούμενης φάσης.

Η ήττα της Αριστεράς δεν είναι μόνο βαθιά, είναι και ήττα μακροπεριόδου: ηττήθηκαν οι μέθοδοι οικοδόμησης και οργάνωσης των αντιστάσεων που κυριάρχησαν στη μακρά περίοδο από τα μέσα της δεκαετίας του '90 μέχρι και σήμερα. Ωστόσο, καμία ουσιαστική συζήτηση δεν μπορεί να γίνει αν οι δυνάμεις της δεν δοκιμαστούν με επιτυχία στην οργάνωση των κοινωνικών αντιστάσεων. Είναι το πρώτιστο καθήκον!

Μετά την ήττα
Ηλίας Ιωακείμογλου σελ. 4

ΚΟΚΚΙΝΟ νήμα

Η Ευρώπη...
για «μεγάλη Αυστρία»
Γιάννης Νικολόπουλος σελ. 5

MAYPO στην ρεβανσιστική δεξιά και την ακροδεξιά

Η απάντηση θα δοθεί στον δρόμο,
όχι από την μνημονιακή κεντροαριστερά

13η Αντιρατσιστική Γιορτή
Θανάσης Κούρκουλας σελ. 8

Ο Ισπανικός Εμφύλιος
Γ. Μπαλτατζή - Β. Λιγάσης Σελ. 11-13

